STICUSA KNIPSELKRANT 161

AMIGOE 20-6-87

Min. Crestian voldaan dat in 78 aangevangen project feit wordt

Weg-project Rincon naar Washington-park na enige vertraging ondertekend

KRALENDIJK — Met de officiële ondertekening van het project Wegenaanleg van Rincon naar het Washingtonpark is voorlopig een eind gekomen aan alle speculaties van de afgelopen twee jaar. Vooral de partijleider van de Partido Obrero Bonairiano (POB) Broertje Janga, plaatste aan aantal vragen bij de uitvoering van het project, dat onder de verantwoordelijkheid viel van de toenmalige gedeputeerde van DOW, ing. Franklin Crestian, de huidige minister van Ontwikkelingssamenwerking.

Nu eindelijk de ondertekening en dus het begin van het project een feit zijn geworden, verklaarde minister Franklin Crestian desgevraagd, dat hij uiterst tevreden was dat nu de ondertekening tussen de vertegenwoordigers van de Europese Gemeenschap (EG), de zogenaamde Nationale Ordonateur of het departement van Ontwikkelingssamenwerking enerzijds en de gezaghebber van Bonaire en de projectleider anderzijds een feit was geworden. Minister Crestian is zich wel bewust van het feit dat de uitvoering en ondertekening een aanzienlijke vertraging hebben opgelopen, maar daarvoor blijkt wel een aantal verklaringen voorhanden.

Het project zou gestart worden in februari van dit jaar, aldus minister Crestian, direct nadat de goedkeuring was verkregen. Men bleek echter van mening dat alvorens het project te starten, een betonexpert geraadpleegd zou moeten worden. Nadat dit geregeld was, zou het project inderdaad op 10 april begonnen kunnen worden. Weer echter kwam er een kink in de kabel, volgens minister Crestian, aangezien de projectleider die zijn financiën moest ontvangen, daarover in eerste instantie niet kon beschikken. Nadat besloten was een gepensioneerd deskundige van DOW uit Curaçao aan te trekken, kon men officieel beginnen en dat zal dan op 1 juli, dus over veertien dagen, het geval zijn.

Volgens minister Crestian heeft de voorzitter van de Stinapa onder wie het beheer van het Washingtonpark valt, een enorme bijdrage geleverd voor de realisatie van het project. Nu zullen gedurende het gehele jaar auto's door het nationale park kunnen rijden en dat was, zoals bekend, zeker in de regentijd niet het geval. Momenteel bezoeken rond vijf- tot zesduizend personen het park; in de eerste helft van het jaar en het afgelopen jaar was het bezoekersaantal zelfs meer dan dertienduizend, aldus de minister van Ontwikkelingssamenwerking Franklin Crestian.

Van deze bezoekers is het merendeel buitenlanders die dus entree betalen voor het park en dat levert toch weer een aantal deviezen op, aldus Crestian. Het is zelfs mogelijk dat het nationale park Slagbaai / Washington zelfbedruipend wordt, hetgeen een grote bijdrage kan leveren voor de economische ontwikkeling van het eiland. Minister Crestian herinnert eraan, dat afgelopen jaar samen met de toenmalige minister van Antilliaanse Zaken, minister Jan de Koning, een bezoek werd gebracht aan het park. Toen werden ook de vervallen huisjes nabij Slagbaai bezocht. Dat bezoek heeft de doorslag gegeven voor de beslissing of er geld beschikbaar gesteld zou worden voor de restauratie van de huisjes en de gebouwen bij Slagbaai, aldus minister Crestian. Tezelfdertijd wist Crestian ook te bereiken, dat de Nederlandse bewindsman zijn akkoord kon geven aan de aanleg van een pijpleiding van Rincon naar de ingang van het park. Een project dat in eigen beheer kan worden uitgevoerd door de Dienst Water Distributie (DWD), maar dan wel met Nederlandse financiering.

Dit project, aldus minister Franklin Crestian (PDB), is al gestart in 1978 (dus ruimschoots onder de bestuursverantwoordelijkheid van de UPB, die nu in feite het project zal gaan uitvoeren ook - red.), maar volgens minister Crestian is het toch de PDB geweest — voor wie op 2 juli voorlopig de laatste bel zal luiden — die het project heeft versneld en er zorg voor heeft gedragen, dat op 1 juli inderdaad met het project zal worden begonnen.

AMIGOE 24 juni 1987

WILLEMSTAD — "Papiamentu en onderwijs"; veranderingen in beeld en betekenis van de volkstaal op Curaçao. Zo luidt de titel van het proefschrift dat Toos Filomeen Smeulders op 12 juni in het openbaar verdedigde ter verkrijging van de graad van doctor in de Sociale Wetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

Toos Smeulders is afkomstig van Curaçao en is afgestudeerd in de Algemene Taalwetenschap. Een van de stellingen die zij in haar proefschrift poneerde is: "Het zou naief zijn te menen dat de invoering van het papiamentu als schooltaal op de Benedenwindse eilanden van de Nederlandse Antillen het probleem van de slechte onderwijs- resultaten zou oplossen".

Als promotor trad op prof. dr H Hoetink. De promotie- plechtigheid en de daarop volgende receptie werden bijgewoond door de gevolmachtigd minister van de Nederlandse Antillen mr G.T. Hernandez, die een exemplaar van het proefschrift in ontvangst mocht nemen. Op de foto de promovenda die gefeliciteerd wordt door gevolmachtigd minister Hernandez. Op de achtergrond het hoofd van de afdeling Culturele Zaken van het Antillenhuis, Ronnie Martina.

Amigoe 23-6-87

Alle argumenten op een rijtje

Hoorzitting over kwestie van muziek-auteursrechten

WILLEMSTAD — Tijdens een openbare hoorzitting eind deze week wil de commissie belast met de herziening van het Burgelijk- en Handelsrecht de voor- en tegenargumenten van de bescherming van muziek- auteursrechten inventariseren. In principe zijn de auteursrechten van muzikanten en componisten wel bij de wet geregeld maar de controle ontbreekt. Door wijziging van de wet zou daar een bemiddelings-bureau voor kunnen worden ingeschakeld die de inning van de betalingen voor musici op zich neemt.

Dat verklaarde voorzitter mr Vrieze van de subcommissie die zich speciaal over dit onderdeel van het Burgelijk- en Handelsrecht buigt. Vrijdagmiddag wordt om drie uur een openbare hoorzitting gehouden met als onderwerp "Moeten wij geen muziek- auteursrechten gaan betalen?". Volgens de geldende Auteurs- landsverordening mogen componisten, arrangeurs en uitvoerende musici een financiele vergoeding bedingen voor elke openbare verspreiding van hun werk. Zowel als dat door de radiostations wordt gedraaid, door de televisie of in een bar of discoshow.

De muziek- auteursrechten is echter een veel complexere materie dan bijvoorbeeld de bescherming van auteursrechten van schrijvers. Het is immers eenvoudiger om controle uit te oefenen op het drukken van een boek, dan bij de radiostations in de gaten te houden hoe vaak een bepaalde plaat gedraaid wordt of alle feesten en discotheken af te gaan, aldus legde mr Vrieze uit. In veel landen werden daarom bemiddelings- bureaus in het leven geroepen die de controle en de inning van de gelden voor de musici voor hun rekening namen. Dit leidde zeer snel tot moordende concurrentie tussen de bemiddelings- bureaus onderling zodat de situatie voor de musici er niet veel beter op werd. In de jaren dertig werd toen overgegaan op het verlenen van een monopolie- positie aan bepaalde bureaus zoals in Nederland de Buma en in Frankrijk de Sacem.

De bedoeling van de commissie is te komen tot een bemiddelings- bureau op de Antillen en wettelijk de monopolie- positie te regelen. Dit voorstel ligt echter al jaren op tafel en heeft in het verleden tot de nodige kritiek geleid. Zowel de Buma als de Sacem (welke overigens op het Franse deel van Sint Maarten al actief is) hebben interesse getoond hun activiteiten tot de Nederlandse Antillen uit te breiden.

Juist gezien het feit dat het hier om een omstreden kwestie gaat, acht de commissie het nodig de voor- en tegenargumenten te inventariseren. Vrijdagmiddag wordt eenieder in de gelegenheid gesteld zijn zegje te komen doen waarbij het openbare karakter van de hoorzitting borg staat voor de mogelijkheid te reageren op argumenten die door anderen naar voren worden gebracht.

Na deze hoorzitting zal de commissie een advies op stellen voor de regering die de uiteindelijke beslissing moet nemen. Vrieze noemde het wel noodzakelijk dat er eindelijk een controle- orgaan in het leven wordt geroepen. Aan de andere kant is het uiteraard ook niet de bedoeling dat de radiostations de das om worden gedaan omdat er zulke hoge vergoedingen in rekening worden gebracht. Dat zijn punten die door een eventueel bemiddelings- bureau geregeld moeten worden, aldus mr Vrieze.

Amigoe 20 juni 1987

Nieuw bestuur

Bijeenkomst APLA was succesvol

WILLEMSTAD — De jaarlijkse bijeenkomst van de Antillean Public Library Association (APLA) had ditmaal als thema "community information". Hiermee wordt die informatie bedoeld die nodig is voor het oplossen van problemen die mensen in het dagelijks leven tegen komen, zowel gericht op individuen als op groepen.

Op de bijeenkomst kwamen visies op dit onderwerp uit Nederland, Venezuela, de Verenigde Staten en Aruba naar voren. Uit Venezuela kwam Ana Delon, werkzaam bij een Openbare bliotheek aldaar. Zij is al enige tijd bezig met het onderzoeken van dit onderwerp en zij vertelde over haar ervaringen. De directeur van Curom Z-86, Orlando Cuales gaf zijn standpunt over een eventuele samenwerking tussen de media en de bibliotheek op het gebied van "community information". Workshops en evaluaties die hierna volgden werden verzorgd door Billy Hoogenbergen en Glenda Hansen van de sektie Vorm en Opleiding van het Eilandgebie Curaçao.

Tijdens de laatste algemene ledenvergadering van de APLA werd een nieuw bestuur voor deze vereniging gekozen. Ronald Colastica (Curaçao) is voorzitter geworden, Marvis Amerikaan (Curaçao), secretaris, Olivia Figaroa (Aruba), vice- voorzitter en Felicia Thomas (St Maar penningmeester. De nieuwe commissarissen zijn Marvis MacDonald (Curaçao), Alton Gordon (Curaçao), Dorothy Cicilia (Bonaire), Moveda Lesley (St. Eustatius) en Edwarda Richardson (Saba).

Amigoe 23-6-87

ORANJESTAD — De blinde — in Nederland wonende — Arubaan B. Joung heeft op zijn geboorte- eiland exemplaren van zijn poëzieboek «Arubanita» uitgereikt aan vertegenwoordigers van de FALPA, FAVI en Biblioteca Nacional. De bundel van de heer Joung bevat de vruchten van zijn inspiraties, die hij opdeed gedurende de moeilijke periode van zijn leven in het hospitaal. Hij is ondanks zijn handciap sedert 1963 werkzaam in het packing services- departement van het Nederlandse bedrijf Organon en heeft zowel de braille- als de versabraille- cursussen gevolgd.

Openbare Bibliotheek besteedt veel geld aan vervanging niet ingeleverde boeken

WILLEMSTAD — De Openbare Bibliotheek moet ieder jaar een groot aantal boeken vervangen omdat deze niet teruggebracht worden. Het is niet precies te zeggen om wat voor hoeveelheden het gaat, maar vorig jaar besteedde de bibliotheek meer dan tien procent van haar voor nieuwe boeken te besteden budget aan het vervangen van niet terug bezorgde boeken, aldus Rose- Marie de Paula, directrice van de bibliotheek. Dat betekent dat die tien procent, 25.000 gulden, niet gebruikt kan worden om nieuwe boeken aan te schaffen.

Het is bij de bibliotheek wel bekend wie de boeken hebben, maar meer dan een aantal aanmaningen sturen kan de bibliotheek niet doen. Enkele jaren achtereen werkte de bibliotheek met een ophaaldienst. Volgens De Paula kwam deze echter vaak voor een dichte deur te staan of moest genoegen nemen met boodschappen als: "Mijn kinderen zijn niet thuis en ik weet niet waar zij de boeken hebben gelaten", of, "Ik heb geen geld om de boete te betalen". Bovendien moest deze dienst vaak 's avonds werken, waardoor er overuren uitbetaald moesten worden. Aangezien de overheid geen overuren meer uitbetaald en het personeel van de dienst nogal eens onverrichter zake terug keerde, is besloten deze dienst op te heffen, aldus de directrice.

Over het algemeen is het zo dat de cliënten tweemaal een gewone aanmaning wordt gestuurd als ze een boek niet terug brengen en de derde maal gaat er een aangetekende brief de deur uit met het dringende verzoek het boek terug te bezorgen. Als daar echter niet op gereageerd wordt valt er niets tegen te doen. Het in de hand nemen van advocaten zou erg ver gaan en bovendien te veel geld kosten. "Wij proberen nu de mensen aan te spreken op hun gevoel door te benadrukken dat de vervanging van de niet terug bezorgde boeken niet alleen betaald worden van gemeenschapsgelden", zo verklaarde De Paula, "maar dat anderen er ook door gedupeerd worden als boeken niet te krijgen zijn". Een sprekend voorbeeld is volgens De Paula het boek "Dubbelspel" van Frank Martinus Arion. Daarvan zijn indertijd vijftig exemplaren aangeschaft. Veertig zijn er daarna uitgeleend en nog niet terug gebracht.

"Wij hebben ook wel eens geprobeerd het via de scholen te spelen", aldus de directrice van de bibliotheek, "bijvoorbeeld door te vragen of de scholen geen diploma's uit wilden reiken aan jongeren die nog boeken thuis hebben". Die poging is echter op niets uit gelopen omdat scholen daar de bevoegdheid niet toe hebben. Een andere oplossing, die vorige jaren ook gebruikt is, is de mogelijkheid dat de mensen een maand lang boeken terug kunnen brengen zonder dat ze de boete hoeven te betalen. Inderdaad werden vrij veel boeken alsnog ingeleverd, maar dit hebben we dit jaar echter met opzet niet gedaan omdat op deze manier een precedent wordt geschapen. De mensen blijven wachten met het inleveren van hun boeken tot de maand is gekomen waarin boeken terug gebracht kunnen worden zonder dat er een boete betaald hoeft te worden.

De Openbare Bibliotheek richt zich in haar verzoek om boeken in te leveren deze keer speciaal op de jongeren. Omdat de vakantie voor de deur staat kunnen zij hun boeken nog inleveren voordat zij met vakantie gaan. Begin volgend schooljaar komen er namelijk weer nieuwe leerlingen die dezelfde boeken nodig hebben voor hun literatuurlijst, hun schoolonderzoeken of examens. Jongeren leveren volgens De Paula hun boeken vaak te laat in omdat zij ze weer aan anderen uitlenen of geen geld hebben om de boete te betalen. Daarnaast komt het echter ook voor dat zij soms niet door hun ouders naar de bibliotheek gebracht worden om hun boeken terug te brengen. Juist voordat de vakantie begint wil de bibliotheek nog een beroep doen op vooral de jongeren om de boeken in te leveren.

Vervolg p. 4

Amigoe 27-6-'87

WILLEMSTAD — De Curaçao Camerata geeft op maandag 6 juli een concert in de Fortkerk. Dit concert zou eerst gegeven worden op zaterdag 4 juli, maar is twee dagen uitgesteld. Het concert begint om half negen 's avonds en de volgende drie werken worden ten gehore gebracht: Het "Quinten"-kwartet van Joseph Haydn; het kwartet geïnspireerd op de novelle "Kreutzer Sonata" van Tolstoy en het kwartet van Claude Debussy.

De Camerata bestaat uit Eric Gorsira en Hans Jurjaanz, viool, Lisa de Vries, viola en Luise Gorsira, cello. Deze vier gaan van 8 tot 11 juli op tournee naar de Bovenwinden en op 13 juli geeft de Camerata ook nog een concert in het auditorium van het St Elisabeth Hospitaal.

Amigoe 27 juni 1987

Over "Curaçao Papers"

Historicus verzorgt lezing op de UNA

WILLEMSTAD — In de aula van de Universiteit van de Nederlandse Antillen zal morgenochtend om elf uur een lezing worden verzorgd over de "Curaçao Papers", documenten die een beeld geven van de zestiende eeuwse handels- relaties tussen de Nederlandse kolonie in het Caribisch gebied en Nieuw-Nederland.

De lezing wordt, evenals komende dinsdag- avond om half negen in de UNA te presenteren lezing "Trade relations between Curaçao and New Netherland", verzorgd door de Amerikaanse historicus dr Charles Gehring. Dr Gehring is samen met dr J. Schiltkamp de redacteur van de befaamde "Curaçao Papers" van Peter Stuyvesant. Deze "Curaçao Papers 1640 - 1665" zullen zeer recent in boekvorm verschijnen als deel XVII in de serie "New Netherlands Documents" uitgegeven in de Verenigde Staten.

De beide geschiedkundigen hebben de manuscripten die stammen uit het midden van de zestiende eeuw, in oud- Nederlands geschreven, vertaald en van aantekeningen voorzien. De manuscripten geven een zeer fraai beeld van de geschiedenis van de Eerste Westindische Compagnie, met name in Curaçao. Deze "papers" zijn te danken aan de dubbele rol van Peter Stuyvesant in de jaren 1642 tot 1664 in Nieuw- Nederland en Curaçao. Ze geven een idee van de handels- relaties tussen de Nederlandse kolonie in het Caribisch gebied en Nieuw Nederland en hebben vooral betrekking op de periode 1643 - 1644 waarover Stuyvesants Resolutieboek handelt en de periode 1655 - 1665 betreffende de correspondentie van de "onder- directeur" van Curaçao met Nieuw- Nederland en Amsterdam.

30 juni 1987

Met ingang van medio juli

Expositie in nog te openen kunstgalerij in gerenoveerd gebouw

KRALENDIJK — Komende maand zal Bonaire kunnen beschikken over een eigen kunst- galerij. Een initiatief van mevr. Xenia Rodriguez die deze galerie zal exploiteren onder de naam La Galeria. Het ligt in de bedoeling dat er eén of meer permanente tentoonstelling van kunstwerken wordt geopend, gevestigd in het nieuwe gebouw van Boolchand aan de Kaya Grandi.

KRALENDIJK—De foto toont het gerenoveerde gebouw van Boolchand, dat behalve een onderkomen biedt aan een reisbureau en een tandartsen- bedrijf, nu ook geschikt is voor de kunstgalerie La Galeria van Xenia Rodriguez.

Het idee is ontstaan bij Xenia Rodriguez, de echtgenote van de bekende Spaanse architect die onder andere verantwoordelijk was voor de renovatie van het Boolchand- gebouw, waar de galerij zal worden gevestigd. Het bureau van Cultuur en Opvoeding, met aan het hoofd Frans Booi, ondersteunt het idee en het streven van mevr. Rodriguez volledig. Het ligt in de bedoeling dat halverwege komende maand de kunst- galerij officieel zal worden geopend.

Daar worden al direct vijfendertig schilderijen van Bonaire-aanse schilders geëxposeerd. Er zijn werken van Winfred Dania, die geboren werd op Aruba in 1950 en al van zijn zeventiende jaar af schildert. Dania zal zeven werken exposeren en daarnaast nog eens zestien abstracte kunstwerken. Een bekende schilder op Bonaire—die ooit als enige Bonaireaan winnaar werd van een ontwerp- wedstrijd voor het embleem van de Sailing Regatta — Celestino Papa Melaan exposeert ook. In 1978 exposeerde hij in De Tempel te Curaçao. Tijdens het bezoek van koningin Beatrix in 1980 exposeerde Papa Melaan in een zaal van het Passangrahan. Hij heeft vaker aan tentoonstellingen deel genomen, onder andere ook in het jeugdhuis Jong Bonaire, waar verschillende van zijn werken ook door de Sticusa werden gekocht. Uiteraard zal Melaan met een representatief aantal schilderijen aanwezig zijn op de galerij. Een tweede Bonaireaan Arnold Thielman begon ook al op jeugdige leeftijd met tekenen en schilderen. In 1985 verkocht hij verschillende van zijn werken. Thielmans kracht ligt in het schilderen van aquarellen.

Ook Curaçao is vertegenwoordigd op de tentoonstelling van Xenia Rodriguez en wel in de persoon van Asyla ten Holt, die alweer geruime tijd op Bonaire woont. Ten Holt studeerde twee jaar kunst in Nederland en heeft tijdens een aantal studie- reizen vele impressies opgedaan in Europa, waar zij vele contacten legde met Europese schilders uit Spanje, Frankrijk en Griekenland. Tweemaal reeds organiseerde Asyla ten Holt een expositie van haar werken, waaronder vele pentekeningen van pitoreske Bonaireaanse plekjes. Om zich verder te bekwamen in het werken met olieverf heeft Asyla ten Holt onlangs een cursus gevolgd in New York.

Van genoemde kunstenaars zullen gezamenlijk 35 werken te bezichtigen zijn. De galerie zal daarvoor een maand lang geopend zijn. In de maand augustus wordt de expositie voor een korte tijd gesloten en daarna wordt de expositie weer geopend, met verschillende nieuwe werken.

Volgens Xenia Rodriguez ligt het niet in de directe bedoeling dat er met de galerie winst wordt gemaakt. Opzet is om de Bonaireaanse schilders de gelegenheid te geven om een permanente tentoonstelling van hun werk te organiseren. In diverse tijdschriften die gelezen werden door toeristen, zoals bijvoorbeeld het gratis verspreide blad van de ALM Trade Wind, zal aandacht worden besteed aan de Bonaireaanse expositie, die in een prachtig gerenoveerd gebouw in Antilliaanse stijl is ondergebracht.

---

vervolg O. Bibl. besteedt veel geld.

Volgens directrice De Paula ziet het er naar uit dat in januari het nieuwe gebouw betrokken kan worden. Voordat het echter zover is zal het een en ander in het werk gesteld worden om boeken terug te krijgen en daarnaast het vernielen van boeken tegen te gaan. Regelmatig komt het voor dat er stukken uit boeken geknipt worden, en dan meestal uit zeer kostbare werken, dat er in boeken geschreven wordt of dat ze gewoon gehavend terug komen. "Wij willen een beroep doen op ouders om in ieder geval op hun kinderen te letten dat ze voorzichtig zijn en natuurlijk moeten de kinderen er zelf van overtuigd worden dat zij de boeken heel moeten houden omdat anderen ze ook nog moeten gebruiken", aldus Rose- Marie de Paula.

---

30 juni 87

Ook workshops over gitaar op programma

Bedacht voor gastcolleges naar Panama

KRALENDIJK — Enkele maanden geleden werd het bericht ontvangen dat de nationale universiteit van Panamá voornemens is de muziekdocent Rudy Bedacht te benoemen tot buitengewoon hoogleraar en hem uit te nodigen gastcolleges te geven over didactische principes in de muzikale vorming.

Toen de heer Bedacht onlangs in Panamá vertoefde, heeft hij persoonlijk aan de woordvoerder van de universiteit, prof. Franci-

vervolg p. 5

Vervolg gastcolleges v. Bedacht

sco Velásquez, meegedeeld de uitnodiging te aanvaarden, en nadere berichten af te wachten over de voor hem eervolle benoeming. Dezer dagen ontving de heer Bedacht een aangetekend schrijven van de nationale universiteit van Panamá met de bevestiging van zijn benoeming en de omschrijving van de aard van zijn muziek- wetenschappelijke werkzaamheden. Prof. Bedacht zal in de maand juli naar Panamá vertrekken om aan genoemde universiteit muziek- wetenschappelijke colleges te geven, die twee weken zullen duren. Tevens is hem verzocht voordrachten te houden en workshops te organiseren over gitaarmuziek. Deze werkzaamheden zullen plaats vinden aan de Escuela de Bellas Artes de Chiriquí.

De gastcolleges en workshops van prof. Bedacht zullen door naar schatting tachtig personen worden bijgewoond. De coordinator van alle activiteiten die prof. Bedacht op onderwijs- gebied in Panamá zal ontplooien, is de ook op Bonaire bekende hoogleraar Francisco Velásquez, met wie prof. Bedacht tijdens zijn eerste bezoek aan Panamá in 1981 in contact kwam, en die in de loop van de jaren veel heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van de culturele relaties met Bonaire.

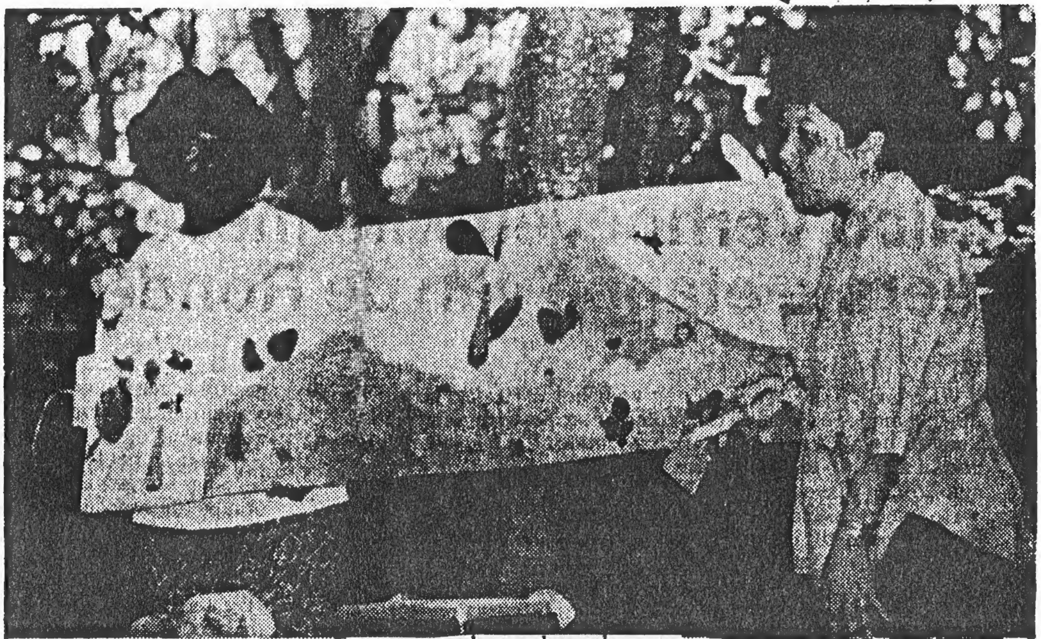
Prof. Bedacht heeft de afgelopen jaren diverse uitnodigingen uit Panamá aanvaard om gastcolleges te geven op gitaargebied, muziek- theoretische lezingen te houden en zitting te hebben in verschillende jury's tijdens muziek- concoursen. In de Panamese muziekwereld is men goed op de hoogte van de pedagogisch- didactische publicaties van prof. Bedacht, die sinds 1971 een tiental boeken op muziekgebied heeft gepubliceerd. In genoemd jaar kwam in Zweden uit zijn leerboek voor gitaristen, getiteld Van techniek tot interpretatie (130 blz.). Dit werk schreef de heer Bedacht in het Zweeds, de taal waarin hij in Zweden les gaf tijdens zijn verblijf aldaar van 1966 tot en met 1979.

In 1979 verscheen in Amsterdam Gitaarstudie (300 blz.), het standaard- werk van prof. Bedacht, met veel informatie over de bewogen geschiedenis van de gitaar, en een welhaast complete bibliografie over het instrument, door de heer Bedacht, samengesteld met medewerking van bibliotheken in Uppsala, Stockholm, Kopenhagen, Amsterdam en Barcelona (Spanje).

Andere bekende publicaties van prof. Bedacht zijn onder meer Gitaarstudie voor gevorderden (64 blz., 1980), AVM-A (100 blz., 1980) en het in Panamá en de Dominicaane Republiek gebruikte equivalent Música para la juventud (90 blz., 1983). Voorts Gitaar-A (150 blz., 1982), speciaal geschreven voor de muziekschool van Bonaire, Teoria y Arte de la Improvisación (62 blz., 1983) en de specialistische verhandeling over het ritme, getiteld Teoría y Arte del Ritmo (175 blz., 1984).

Het zijn vooral beide laatstgenoemde publicaties die prof. Beacht grote bekendheid hebben verschaft in de academische wereld van Panamá. In zijn inaugurale rede zal prof. Bedacht een onderwerp behandelen dat onlosmakelijk verbonden is met het muziek- onderwijs en het musiceren in het algemeen, namelijk het audio- terrorisme (lawaai) en de audio- narcomanie (verslaving aan lawaai).

AMIGOE 3 juli '87

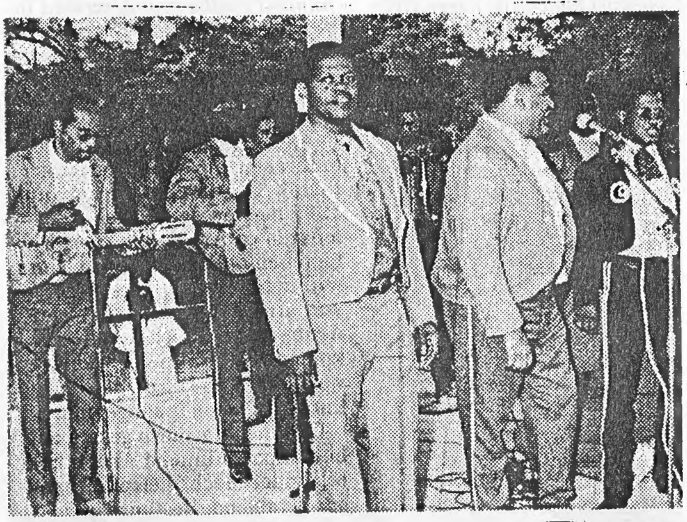
WILLEMSTAD — Onlangs werd de workshop, over "de natuur en de vervuiling van het milieu", voor onderwijzers van de vierde klas basisschool afgesloten in het Christoffelpark. Twee van de vier dagen waarin de workshop gegeven werd kregen de onderwijzers een introductie over "de natuur en de vervuiling van ons milieu" in de vorm van een excursie en informatie. Met deze nieuwe informatie maakten de onderwijzers onder meer een radio- programma en verschillende spelen.

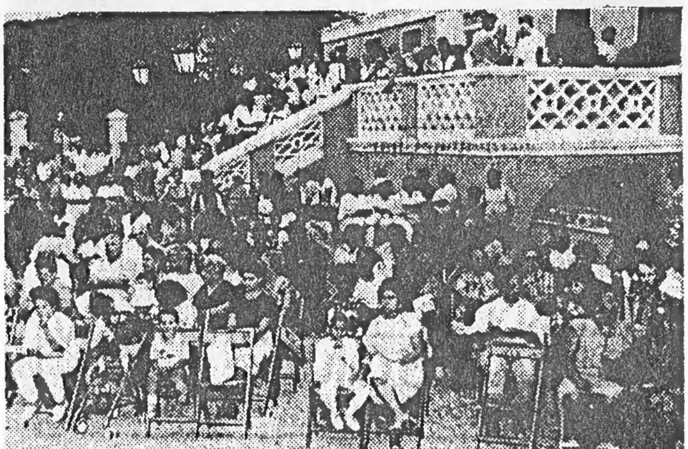
Het doel van de workshop was de onderwijzers te laten experimenteren met hetgeen ze leerlingen kunnen laten doen na een excursie. Dit in het kader van de verbetering van het onderwijs.

Enkele deelnemers maakten een fictief radioprogramma waarin zij plaatsen op het eiland bezochten die sterk vervuild zijn om zo te evalueren wat zij tijdens de excursie hadden gezien. De onderwijzers brachten in het programma het beeld van de milieuvervuiling op een originele wijze naar voren door onder andere een interview met een oude auto die het een en ander over zijn eigen leed vertelde. Andere groepen presenteerden verschillende spelen die leerlingen zelf kunnen maken en spelen om zo te leren van de natuur en het milieu. De Sedukal, Stinapa, de afdeling Milieu en de Pedagogische Academie kunnen terugkijken op een succesvolle workshop waarvan de onderwijzers zelf zeiden: "Wij hadden deze workshop nodig, er moeten er meer volgen".

Op de foto twee deelnemers aan de workshop tijdens de presentatie van het door hen gemaakte spel.

Amigoe MAANDAG 6 JULI 1987

WILLEMSTAD — De soiree die gisteravond in de tuin van het Curaçaosch Museum werd gehouden trok een groot aantal bezoekers. Deze konden tijdens hun visite aan het museum genieten van een optreden van de Mariachi Fortuna.

Op de foto's een gedeelte van de bezoekers aan de soiree en een blik op de daar optredende groep.

MIGOE eind juni of begin juli 87

let gevarieerd concert van leerlingen

lot van schooljaar an Arubaanse Muziekschool

ORANJESTAD — Met een oncert, waaraan leerlingen anaf vijf jaar en ouder deel-amen, heeft de Arubaanse uziekschool zijn schooljaar gesloten. Het werd een ge-arieerd concert met onder eer groepen met gitaar, cu-to, piano, blokfluit, clari-et, saxofoon en orff- instru-enten onder leiding van me-ffrouw R. Provence en de eren I. Jansen en A. Navas.

Als speciale attractie trad een oncertband op bestaande uit ertig leerlingen van de school. e sluiting van het schooljaar an zeer geslaagd genoemd worden, zeker wat de prestaties van de leerlingen betreft.

Het bestuur van de Arubaanse Muziekschool heeft personen nodig, die zich als bestuurslid voor de school willen inzetten. Dit omdat enige bestuursleden Aruba hebben verlaten. Belangstellenden kunnen contact opnemen met mevrouw Diet Booi (tel.: 22559) of G. Maduro (tel.: 31893). Bij het begin van het schooljaar wordt een open dag gehouden waarop de nodige inlichtingen worden gegeven. De juiste datum zal op een later tijdstip worden bekend gemaakt.

AMIGOE DINSDAG 7 JULI 1987

Antilliaanse Gospel Vereniging opgericht

WILLEMSTAD — Woensdag 8 juli vindt de officiële inwijding plaats van de Antillean Christian Artist Foundation, welke aangesloten zal zijn bij de Gospel- vereniging van de Verenigde Staten en bij de Internationale Gospelvereniging van Nederland.

De nieuwe stichting heeft zich als doel gesteld om meer publiciteit te geven aan de Gospelmuziek, alle christelijke artiesten van de Nederlandse Antillen en van het Caribisch gebied te assisteren in hun artistieke carrière en om verschillende gospelevenementen te bezoeken.

AMIGOE WOENSDAG 8 JULI 1987

Onlangs heeft Eustace Recardo Vassell, pastoor bij de Igelsia Pentikostal di Kòrsou een LANGSPEELPLAAT overhandigd aan gezaghebber Ronald Casseres. De plaat, een opname van het duo Glenn en Eva Silvanie, is op de markt gebracht om aan fondsen te komen voor de bouw van een centrum waarin religieuze, kunstzinnige en educatieve activiteiten ontplooid zullen worden. Het zal een capaciteit van 1000 zitplaatsen krijgen en de uitvoering zal door de Gemeente als een gemeenschaps- project geschieden omdat leden daadwerkelijk bij de bouw zullen assisteren.

Amigoe 30 juni 1987

STEUSTATIUS—Naar aanleiding van het bezoek van koningin Beatrix, prins Claus en kroonprins Willem Alexander op 13 februari hebben de heren Clifton Berkel en John Milliard een verzoek ingediend om op de plek waar kroonprins Willem Alexander "sweet patatoes" heeft geoogst een klein monument op te richten, en de naam van de plantage te veranderen in "Plantation Crown Prince Willem Alexander". Op 11 juni kregen zij officieel toestemming van de waarnemend gouverneur van de Nederlandse Antillen mr M.L. Alexander dat als volgt luidde:

"Her Majesty Queen Beatrix has informed me that are no objections against placing a small monument on the spot described in your letter dates March 27, 1987. In respect to your request to name the plantation "Plantation Crown Prince Willem Alexander" her Majesty suggested to change this in "Plantation Prins van Oranje", because the expression "Crown Prince" does not officialy exist in the Netherlands.

Bij de foto: Kohn Milliard (links) en Clifton Berkel (rechts) bij de plaats waar het kleine monument opgericht zal worden.

AMIGOE DONDERDAG 9 JULI 1987

Nildo Martis is eerste gegadigde

CUB reikt plakkaten uit aan bekende Muzikanten

WILLEMSTAD — De Club Union Boneriano gaat in haar activiteiten programma beginnen met het huldigen van mensen die het een en ander gepresteerd hebben in de muziek- wereld. Nildo Martis, ook wel bekend als "Mr. Honing", krijgt als eerste de eer door de CUB te zijn gekozen voor deze huldiging.

Vrijdag 10 juli vindt de hommage aan Nildo Martis plaats in het gebouw van de CUB. De muziek wordt verzorgd door La Selekshon en La Perfekta. Mr. Honing, die in de loop van de avond een plakkaat uitgereikt krijgt, zal samen met La Perfekta een aantal van zijn vroegere hits ten gehore brengen.

De zanger Nildo Martis werd bekend met zijn hit "Un tabla lo bula", welke hij voor het eerst op het Tumba Festival ten gehore bracht. Na dit succes vormde hij samen met de groepen Super Sonico, Sentimental Combo en de Blue Swinging Combo "Grupo Tres" waarin hij anderhalf jaar meespeelde. Hierna speelde hij nog in de onder meer door hem opgerichte groep La Perfekta en Eenica. Op dit moment maakt hij deel uit van de groep Indiskutibel Na Nota, welke onlangs een nieuwe LP op de markt heeft gebracht.

WILLEMSTAD — De bekende Nederlandse zangeres Terese Steinmetz is weer op Curaçao en treedt tot 18 juli op in het Princess Beach Hotel. Behalve verschillende Nederlands- talige of anders- talige liedjes, heeft Terese Steinmetz ook Antilliaanse liedjes op het programma staan. Zo is zij hier zeer bekend geworden met haar prachtige vertolking van het lied "Atardi".
Behalve muziek van Terese Steinmetz met haar eigen band, kan men tijdens de show ook genieten van een heerlijk "écht Hollands" diner of gewoon een lekker drankje. Voor reserveringen kan men terecht bij het Princess Beach Hotel. Op de foto: Terese Steinmetz tijdens haar optreden.

Vanavond

Live Jazz Concert in Waakzaamheid

WILLEMSTAD — Jazz- liefhebbers kunnen vanavond hun hart ophalen tijdens een live Jazz Concert in Fort Waakzaamheid dat om tien uur begint. Tijdens deze Jazz- avond zullen de instrumenten bespeeld worden door Roy Louis die de bas voor zijn rekening neemt, Ramon Penso die de drums bespeelt, Stanley Betriaan speelt gitaar, Eugene Geritsen de trombone en Watthy Wout de piano. Bovendien is er een speciale gast- vocalist.

Van de bezoekers wordt een muziekbijdrage van 2,50 gulden gevraagd om de kosten te dekken.

Archeoloog: Spelonk een van de mooiste grotten welke hij heeft gezien

Dr Dubelaar stelt zich op hoogte van grottekeningen

KRALENDIJK — Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de grottekeningen op Bonaire van de prehistorische indianen. Hiervoor is prof. dr. C.D. Dubelaar aanwezig op Bonaire om de momentele toestand van de indiaanse grotkunst na te gaan en bij te werken. Aldus een ontvangen beschouwing van Frans Booi.

Dr. Dubelaar is naar Bonaire gekomen onder auspiciën van de Sticusa en op Bonaire zal het departement van Cultuur & Opvoeding in samenwerking met de Stinapa hem de nodige steun geven in zijn werk. Dr. Dubelaar is doctor in de archeologie en ook is hij doctorandus in de algemene taalwetenschappen en doceerde aan de Universiteit van Groningen voor leraren- opleidingen. Dr. Dubelaar is inmiddels een internationaal erkende expert geworden op het gebied van prehistorische indiaanse rotskunst. Verschillende prachtig verzorgde wetenschappelijke naslagwerken zijn door hem gepubliceerd via de Universiteit van Californië in de VS. Sinds 1951 houdt de heer Dubelaar zich bezig met de grotkunst. In de archeologie is ook de studie van deze prehistorische grafische resten zeer belangrijk om vergelijkende gegevens te kunnen verwerken over de oude culturen van onze regio.

De rotstekeningen van de Nederlandse Antillen zijn in het verleden reeds geregistreerd geweest onder meer door pastoor Van Koolwijk honderd jaar geleden, de Duitse geoloog Maarten en dr. Wagenaar- Hummelinck in de jaren '50. Volgens dr. Dubelaar is een van de meest voortreffelijke werken die hij op dit gebied kent, het 35 jaar oude boekwerk hierover van dr. Wagenaar- Hummelinck, in deze contreien beter bekend geweest als Shon Piet Hummelinck.

Naar de voorlopige gegevens valt op te maken is Bonaire veel rijker aan deze rotskunst dan de zustereilanden Curaçao en Aruba, aldus de heer Dubelaar. Deze arriveerde op Bonaire op 3 juli en werd op het vliegveld opgehaald door het hoofd van Cultuur & Opvoeding Bonaire, Frans Booi. Na een werkprogramma te hebben opgesteld, brachten zij een bezoek aan archeologische opgraving in de buurt van Wanapa op de plantage Porteyan van de familie Clarinda alwaar de AAINA bezig is onder leiding van de archeoloog Jay Haviser een indiaans dorp bloot te leggen van de prehistorische Bonerianen.

Op deze zelfde middag bracht Frans Booi de heer Dubelaar naar een van de prachtigste grotten van de Nederlandse Antillen, Spelonk geheten. Dr. Dubelaar ging onmiddellijk aan de slag. In een daarna gehouden interview verklaarde hij dat vele rotsschildering door vandalisme, echter de meeste, door natuurlijke erosie, vernietigd zijn. Over de interpretatie van deze prehistorische tekeningen was dr. Dubelaar bijna niet te spreken.

Hij vond namelijk dat na al zijn vergelijkende studies hij gewoon niets van een schriftsysteem of enige zinnige samenhangende betekenis heeft kunnen vinden. Reden waarom hij de mening was toegedaan dat we hier met tekens van een "dode" oude cultuur te maken hebben waar wij nooit meer de ware betekenissen zouden kunnen achterhalen. Het hoofd van Cultuur & Opvoeding Bonaire was het hierbij niet met dr. Dubelaar eens en vond dat het werk van dr. Dubelaar en die van dr. Wagenaar- Hummelinck juist daartoe zou kunnen gaan leiden dat men eens in de toekomst deze tekens gaat ontcijferen, net zoals dat met andere hiërglyphen is geschied, bij dode talen.

Dr. Dubelaar accepteerde wel dat naast jacht en visserij- taferelen in deze tekens iets van de Sjamaanistische symbolen- taal waarschijnlijk hieraan ten grondslag lag; maar om iets bewijsbaar hierover te kunnen stellen vond hij helemaal uitgesloten. In het werk van Wagenaar- Hummelinck zijn expres weinig oriënterende gegevens opgenomen om te voorkomen dat vandalisten makkelijk bij de tekens zouden kunnen komen. Tegenwoordig denkt men hier anders over en dr. Dubelaar zal speciaal de oriënterende gegevens gaan aanvullen.

Voorts was dr. Dubelaar van mening dat de grot Spelonk een van de mooiste grotten is die hij heeft leren kennen en dat het de moeite waard is met behoud van de natuurlijke toestand van de grot deze in te richten om met speciale verlichtingen en dergelijke de Spelonk tot een toeristische attractie te maken. Tot zover een ontvangen bijdrage.

In Oranjebaai te St. Eustatius

Archeologisch onderwateronderzoek levert nodige artefacten op

GEDURENDE de maanden juni en juli 1987 werden door het Archeologisch / Antropologisch Instituut Nederlandse Antillen (AAINA) testopgravingen gedaan aan historische scheepswrakken in Oranjebaai, St. Eustatius onder leiding van Dr. Wil Nagelkerken -marien -bioloog / marien -archeoloog aan het AAINA en tevens professor of Anthropology aan het College of William and Mary te Virginia U.S.A.

IN JUNI WERD wederom aangevangen met onderwater-archeologisch onderzoek van de Oranjebaai, St. Eustatius in het kader van een samenwerkingsverband tussen het Archeologisch/Antropologische Instituut Nederlandse Antillen (AAINA) en de fieldschool van het College of William and Mary, Williamsburg, Virginia U.S.A. Deze onderzoekingen onder water startten al in 1981 en werden ieder jaar gedurende een zesweekse fieldschool in juni en juli voortgezet.

De jaren 1981 en 1982 hadden een orienterend karakter. Het echte onderwater archeologische werk begon in 1983 toen Dr. Nagelkerken met een inventarisatie begon van artefacten, die op de bodem van Oranjebaai aanwezig waren. Het bleek, dat de bodem bezaaid lag met historische artefacten voornamelijk daterend uit de 18de eeuw en afkomstig van de duizenden schepen, die er in die eeuw ankerden. In de 17de en 18de eeuw was St. Eustatius namelijk een vrij welvarend eiland en vooral in de 18de eeuw een belangrijk handelscentrum tussen Europa en Amerika. Vooral gedurende de Amerikaanse Vrijheidsoorlog speelde St. Eustatius een belangrijke rol als een plaats, van waaruit allerlei waar vanuit Europa naar Amerika gesmokkeld kon worden, met name wapens.

In de 19de eeuw was deze gouden tijd over, wat zich weerspiegelt in de historische vondsten onder water. Die zijn hoofdzakelijk afkomstig uit de 18de eeuw en in mindere mate uit de 17de eeuw. De vondsten bestaan veelal uit ankers, kanonnen en draaibassen, verder bakstenen, die als ballast voor de schepen werden meegenomen en tevens voor de bouw van de pakhuizen gebruikt werden, die langs de baai gebouwd werden, verder veel glaswerk zoals vroeg 18de eeuwse Hollandse buikflessen, Engels en Franse wijnflessen uit verschillende periodes en vierkante jeneverflessen.

...dr Nagelkerken bestudeert een 18-de eeuwse draaibas, die tijdens de test- opgravingen werd bloot gelegd. Een draaibas is een klein kanon, dat op de reling van een schip gemonteerd kon worden en gedraaid kon worden in de gewenste richting...

KERAMIEK

Wat keramiek betreft: 17de eeuwse baardmanflessen, veel Engelse en Hollandse keuken- en tafelgerei van tingeglazuurd aardewerk uit de eerste helft van de 18de eeuw, het engelse "Creamware" en "Pearlware" uit de tweede helft van de 18de eeuw, veel mineraalwaterkruiken uit de tweede helft van de 18de eeuw afkomstig uit Duitsland, en veel Hollands loodgeglazuurd grof aardewerk uit de 17de en 18de eeuw, vooral afkomstig van Bergen op Zoom. Ook werden op sommige plaatsen grote concentraties van de bekende blauwe slavenkralen gevonden.

Deze oppervlakte survey's van de bodem van Oranjebaai werd uitgevoerd in de periode 1983 — 1985 steeds gedurende de maanden juni en juli door AAINA.

Met behulp van deze verzamelde artefacten kon Dr. Nagelkerken een distributiepatroon opstellen en zo een calculatie maken van de locatie van de 18de eeuwse ankerplaats, precies op tijd, omdat thans een dergelijke studie niet meer mogelijk is door de toenemende intensieve begraving van de bodem van Oranjebaai in de laatste jaren door schatgravers. In 1986 werd door Dr. Nagelkerken een magnetometrisch onderzoek gedaan in Oranjebaai om historische scheepswrakken te localiseren, die onder het zand verborgen liggen.

Een magnetometer bestaat uit een "fish", die achter de boot wordt aangesleept. Deze "Fish" neemt veranderingen waar in het magnetisch veld in de bodem van de baai, veroorzaakt door plaatselijke ijzerconcentraties, zoals ankers, kanonnen etc. Deze veranderingen worden door de "fish" doorgegeven aan een meter in de boot, en geregistreerd. Met behulp van deze gegevens en ook via visuele oppervlakte survey's door snorkelaars, die achter de boot aangesleept werden, konden vijf (5) mogelijke scheepswrakken gelocaliseerd worden.

WRAKKEN

Twee wrakken liggen bij elkaar op een diepte van 25 meter en ongeveer 800 meter uit de kust. Twee andere liggen ook bij elkaar, maar ondieper op 20 meter. Een ligt alleen op een diepte van 18 meter. Hoe weet men dat dit scheepswrakken zijn? Hierop is het moeilijk een definitief antwoord te geven. Wanneer men de vorm en afmetingen en de aanwezige artefacten bekijkt, is het wel mogelijk een wrak daar te veronderstellen. De bodem van Oranjebaai is over het algemeen zandig en vlak met in het ondiepere deel uitgestrekte zeegrasvelden. Vanaf de oppervlakte van de zee naar beneden kijkend, ziet men deze "wrakken" scherp afsteken tegen de alom aanwezige zandbodem. Ze hebben alle ongeveer de lengte en breedte van bepaalde 18de eeuwse schepen, ongeveer 40 meter lang en 8 á 10 meter breed. Ook de aanwezigheid van ankers, ankerkettingen, ballaststenen en andere resten wijst op scheepswrakken.

Dr. Nagelkerken, die ook marienbioloog is, zegt dat afwezigheid van koraalriffen in Oranjebaai vooral veroorzaakt wordt door het gebrek aan voldoende substract voor jonge koralen om zich op te vestigen. Zodra nu echter een schip zinkt in Oranjebaai, is die mogelijkheid er ineens wel. Em dat is wat waarschijnlijk gebeurde in de 18de eeuw, toen schepen in Oranjebaai zonken als gevolg van orkanen of wat anders, zoals uit literatuur gegevens blijkt. Jonge koralen en andere mariene organismen zoals sponzen, hoornkoralen, algen, gaan zich nu vestigen op het schip en overgroeien het. In de loop der jaren vergaat het hout, vooral door het werk van de Teredo worm en wordt de haag koralen en andere mariene organismen dikker. Op de duur is er van het schip bovengronds niets meer te zien dan een koraalveld in de vorm van een schip met nog wat overblijfselen die niet helemaal onder het zand en het koraal zijn komen te zitten.

Onder de dikke laag koraal zitten dan de overblijfselen van het schip, zijnde de niet vergane houten resten (meestal kiel en spanten), de inhoud van het schip, zoals lading en persoonlijke goederen en de ijzeren onderdelen, zoals kanonnen, ankers, ankerkettingen, wapens etcetera.

vervolg p. 9

Vervolg Archeologisch onderwateronderzoek

Om deze theorie te bevestigen werd voor de testopgravingen een airlift uit de U.S.A. besteld om het zand rond deze wrakken gedeeltelijk weg te zuigen. Een airlift bestaat uit een compressor, die vanuit een boot via een soort slang samengeperste lucht naar de bodem stuurt, deze slang mondt uit in de onderkant van een 6 meter lange polyester buis van 10 cm doorsnede. Zodra de lucht in deze buis (die schuin omhoog steekt) komt gaat deze lucht in de buis omhoog, waardoor er een vacuum in de buis ontstaat en als gevolg daarvan zand omhoog gezogen kan worden (zie tekening). Deze buis wordt door twee duikers bediend, één die het zand wegzuigt en één die de grote stenen weghaalt, zodat de buis niet verstopt raakt. Verder is er een duiker, die het zand dat aan de andere kant uit de buis komt op artefacten controleert.

...de groep die in Oranjebaai het onderwater- archeologisch onderzoek deed. Van rechts naar links assistente Kathy Bequette, onderzoek- leider dr Wil Nagelkerken, assistent Ivan Nagelkerken en drie studenten van de field-school van het College of William and Mary. Op de voorgrond de compressor die op de reddingsboot gemonteerd werd en eveneens zichtbaar een deel van de buis waarmee het zand rond de wrakken werd weg gezogen...

AIRLIFT

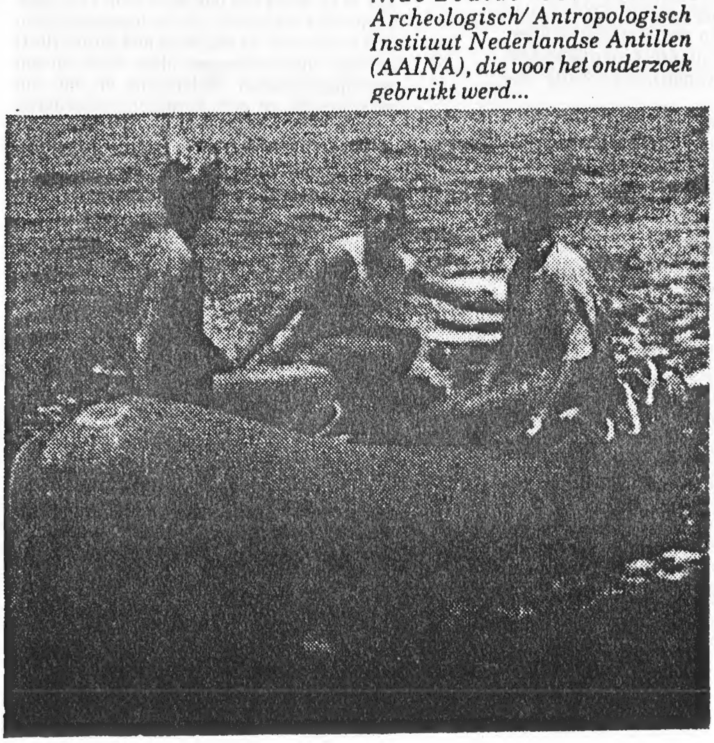
Vanwege de korte onderzoekings- periode konden slechts twee wrakken getest worden. Met behulp van deze airlift was het slechts mogelijk om de zijden van de koraalvelden (wrakken) te testen, omdat de bovenkant van deze koraalvelden keihard en ondoordringbaar waren. Daarom werden op verschillende plaatsen slechts aan de zijkanten van de velden diepe kuilen gegraven (tot 1½ meter, dieper was niet mogelijk vanwege het telkens invallen van de kuilen) door het zand weg te zuigen. Op de meeste plaatsen was het bovenste gedeelte van de bodem vrij makkelijk weg te halen, omdat daar vooral vrij fijn zand aanwezig was. In deze laag werden soms wat glas en keramiek aangetroffen, dat echter vermoedelijk niet bij dit wrak behoort, maar afkomstig is van andere voor anker liggende schepen uit de 18de eeuw. Bij dieper graven werden vaak grote, afgeronde stenen aangetroffen, die hier van nature niet thuishoren. Dit zijn ballaststenen, die door schepen werden meegenomen om een betere stabiliteit te krijgen en die altijd bij 18de eeuwse scheepswrakken kunnen worden aangetroffen.

Door kuilen van 1½ meter diep te graven kon ook het verticale profiel van het koraalveld bestudeerd worden. De bovenste 40 cm bleek vooral uit vrij jong, dood koraal te bestaan met bovenop levende mariene organismen. Deze laag was vrij poreus. In de volgende diepere laag, was alles veel compacter. De onderste laag bestond vooral uit ballaststenen en grote koraalblokken, alles aaneengeklit door vooral kalkroodwieren tot een harde massa, de holtes ertussen opgevuld met kleinere koraalsoorten en talloze schepen.

In deze laag werden heel veel pijpestelen en pijpekoppen gevonden al of niet met versieringen. Omdat deze diep en zelfs onder het koraalveld vandaan kwamen, vermoedt Dr. Nagelkerken dat deze artefacten bij deze structuur behoren. Deze pijpestelen en pijpekoppen zullen daarom in Nederland door een expert bestudeerd worden, zodat het mogelijk is de twee bestudeerde wrakken te dateren en het land van herkomst na te gaan. Naast deze pijpestelen werden ook veel bakstenen gevonden, dakpannen, keramiek, delen van Hollandse wijnflessen uit de eerste helft van de 18de eeuw, loden musket-kogels, resten van sabels en degens.

De mooiste vondst was die van een 18de eeuwse draaibas, die Dr. Nagelkerken aantrof met de zandzuiger op ongeveer 1 meter diepte naast het wrak. Een draaibas is een klein kanon, dat op de reling van een schip gemonteerd kon worden en rondgedraaid tijdens het schieten. Het frapperende is dat in 1986 aan de andere kant van dit zelfde wrak op dezelfde hoogte tijdens een survey ook een draaibas werd aangetroffen, half begraven in het zand. Deze laatste draaibas was dit jaar evenwel niet meer ter plekke aanwezig, evenals alle andere vorigjaar nog aanwezige oppervlakte artefacten. Het is bijzonder treurig te zien hoe ook dit jaar direct nadat Dr. Nagelkerken zijn dagelijks werk aldaar beëindigd heeft schatgravers zijn plaats innemen om op zijn vindplaatsen naar "treasure" te zoeken niet in algemeen historisch belang maar om persoonlijk belang. Het is op deze wijze wel heel moeilijk om het onderwater archeologisch onderzoek van het AAINA in Oranjebaai, St. Eustatius, waarvoor in het buitenland veel waardering bestaat nog langer op wetenschappelijke wijze voort te zetten.

...de Zodiac- boot van het Archeologisch/ Antropologisch Instituut Nederlandse Antillen (AAINA), die voor het onderzoek gebruikt werd...

AMIGOE

WOENSDAG 15 JUU 1987

VICTOR GEORGE VAN KAMPEN legde onlangs met succes het examen Docerend Musicus af aan het Utrechtse Conservatorium, een onderdeel van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. De studie duurde vijf jaar en had ondermeer betrekking op Gitaarmuziek. Victor van Kampen was als enige Antilliaanse student een Sticusa- bursaal. Hij is van plan zijn vakantie in Frankrijk door te brengen en als de Sticusa dat nodig acht komt hij terug naar Curaçao om hier les te geven.

Volkskrant 14 juli '87

De cultuur van de glimlach

ER IS eén fragment uit het vijfde deel van het *Verzameld werk* van Cola Debrot dat voorrang opeist. Vanwege zijn ongewoonheid — een stukje autobiografie in een bundel beschouwingen over literatuur —, vanwege de kwaliteit — is het de verwoording, de gedetailleerdheid, de grandioos blijkende samenhang van de tegengestelde delen? —, vanwege het belang dat de „moedertaal" achteraf voor de levens- en kunstbeschouwing van Debrot blijkt te hebben.

Het fragment staat in een kort essay over de psalmen van Quevedo, dat bedoeld was voor een uitgave van vertalingen van die psalmen door L. Th. Lehmann. Het stuk verscheen in 1941, in het mede door Debrot geredigeerde *Criterium*. Hij vroeg juist Lehmann om een vertaling, omdat hij vreesde dat „in de Hollandse vertaling het merkwaardige Spaanse conflict tussen werkelijkheid en religie zou verloren gaan: voor deze tegenstelling zijn Nederlandse dichters in het algemeen te zeer metafysisch gepreformeerd, te zeer bevangen door vrees voor alles wat maar enigszins naar werkelijkheid zweemt. De tegenstelling werkelijkeid en religie ligt aan ieder kunstwerk ten grondslag, trouwens ook aan iedere religieuze uiting." Iets verder komt Debrot te spreken over de Spaanse barok, die „het type mens (heeft) geschapen, bij wie de activiteit in de vorm van een toegespitste individualiteit samengaat of, beter, worstelt met de allicht steeds falende poging de individualiteit op te heffen in de grenzeloze ruimtelijkheid van het Godsbegrip".

En dan, ineens, zijn we in de provisiekamer van het huis in de tropen waar hij als kind woonde. Hij zocht zijn moeder en vond haar daar, — ze was er langer gebleven dan nodig. De kamer met het dagelijkse voedsel wordt met uiterste precizie, zeer realistisch, als men wil, beschreven. Daar zit de moeder, in het wit, op een der zakken met etenswaren, lezend in een oud boek. „Zij sloeg aanvankelijk geen acht op mij, bleef doorlezen; zelfs trok zij met de wijsvinger een paar maal een bladzijde om, terwijl de edelsteen aan haar middelvinger even in het licht fonkelde; maar dan eensklaps sloeg zij het boek dicht, stond op, greep mij bij de hand en zei dan de woorden, waarvan ik pas veel later de herkomst vermocht vast te stellen: 'arrobamiento es abobamiento' (vervoering is verdwazing). De herkomst van deze woorden: niemand minder dan de heilige Teresa van Avila!"

Met het dichtslaan van het boek keert de moeder terug naar de werkelijkheid: het kind en de provisiekamer. Maar midden in die dagelijkse kamer was zij opgenomen geweest in een andere wereld, die van de religie of haar religieuze verbeelding. En de woorden bij „het ontwaken" zullen hartgrondiger geklonken hebben dan zij gemeend waren. Alleen blijvende vervoering is verdwazing, want verstening en dus spanningloos. Het kind vindt zijn moeder in de kleine ruimte tussen de twee grote tegenstellingen of tegenstrijdigheden. Debrot moet zich later gerealiseerd hebben dat dat de ruimte van het kunstenaarschap is: tussen etenswaren en metafysica, tussen rationaliteit en irrationaliteit, denken en verbeelding, rationalisme en romantiek (om bij de tegenstellingen te blijven die het tijdschrift *Criterium* samenbracht), tussen vader en moeder, opstandigheid en overgave, vernieuwing en traditie. Zijn keuze voor Lehman als vertaler van de Spanjaard Quevedo, was gevolg van angst voor eenzijdigheid bij andere vertalers: het conflict en de ruimte daarvoor zouden verloren gaan.

Debrots levensopvatting was ook een kunstopvatting die de synthese niet kende — vervoering is verdwazing — en in de spanning der tegenstellingen haar kracht, maar ook haar wanhoop vond. Hij citeert ergens Pascal, die zijn lijfauteur geweest moet zijn (zijn de tegenstellingen ergens groter), dat de mensen niet in de gaten hebben dat het alleen om de jacht en niet om de buit gaat. Ik denk dat daarmee het wezenlijke van zijn kunstopvatting weergegeven is. Hij benadrukt voortdurend de noodzaak van het metafysische voor alle kunst (maar dat niet als definitieve verworvenheid, dan is er alleen dood) maar geeft ook de werkelijkheid alle ruimte. (Ik had hem wel eens graag over „humor" willen lezen). In zijn benadrukking van de onvermijdelijkheid der tegenstellingen en zijn pleidooi voor „romantisch rationalisme" — overigens niet meer dan een „hulpwoord" — is zijn bijdrage aan het eerste nummer van *Criterium* voorbeeldig, te groot blijkbaar voor de literaire mogelijkheden van het tijdschrift dat bekend zou worden om de poëzie van het „klein geluk" en waarin ironisch rationalisme, dat niet meer spanning heeft dan een batterij, hoofdzaak zou worden.

HET IS NIET onmogelijk Debrots opvattingen mede vanuit zijn ongewone positie in de Nederlandse letterkunde te verklaren. Hij is geboren op Bonaire, zijn moeder was een Venezolaanse, zijn literaire context was alles behalve een typisch Nederlandse. Hij kwam uit een cultuur van traditionele tegenstellingen en tegenstrijdigheden, die daardoor per se een cultuur in wording is, blijvende wording. Daarmee vergeleken moet de gevestigde Nederlandse cultuur voor hem een vrij spanningloze zijn geweest: de tegenstellingen hier zijn maar al te vaak gecultiveerde contramines tussen eenzijdigen en dat zijn vooral: zekeren. De uithalen naar Van Duinkerken zijn tekenend: die nam nu juist alle ruimte tussen de tegenstellingen in beslag.

Een wordende cultuur is er een van mogelijkheden eerder dan van verwerkelijkingen. Die blijvende ontwikkeling is haar kracht: jagen en niet op de buit uit zijn. Dat jagersgevoel moet hij in Ter Braak onderkend hebben — over hem schreef hij enkele uitstekende stukken — en ook in Vestdijk, met wie hij soms frappante overeenkomsten vertoont, juist in het niet aflatend bezig zijn met de mogelijkheden en de afkeer van of angst voor realisaties die verstening betekenen. (Zijn heel kleine essay over Vestdijks Rilke-essay verraadt veel van hun gelijkheid).

Er is nog een andere tegenstelling. Debrot studeerde rechten, later medicijnen, zijn grootste hartstocht lijkt niet zo zeer de literatuur alswel de filosofie. Hij hoort, geloof ik, duidelijk tot twee kampen: die van de wetenschap en die van de kunst (ook daarin is hij aan Vestdijk verwant). Kiezen kon hij niet, wilde hij niet (ik kies onvoorwaardelijk voor het talent, zou Vestdijk schrijven): de kleine ruimte is ook die van de blijvende weifeling (misschien daarom zijn grote voorkeur voor die aartsaarzelaar Nijhoff). Hij hoorde tenslotte nergens bij.

Later koos hij definitief voor zijn eilanden van herkomst. Maar hij zou toch weer sterven in Nederland. Hij was uiteraard veelzijdig begaafd, maar zijn veelzijdigheid was eerder een noodzaak: hij ontkwam erdoor aan eenzijdigheid. In een opstel over Ter Braak hekelt hij min of meer de „theorie der overwonnen standpunten". Dat kan voor hem typerend zijn. Men laat niets achter zich, men neemt alles mee. Zijn essays en beschouwingen kunnen voorbeeldig genoemd worden om hun trouw aan de tegengestelde krachten waarmee hij moest leven. Juist die trouw geeft hem als literatuurbeschouwer grote kansen: hij zal de tradities nooit loochenen, het heden altijd met het verleden confronteren. Dat geeft hem een wijdheid die benijdenswaardig genoemd kan worden, omdat ze tegenwoordig zeldzaam is.

IN 1947 publiceerde Debrot in *Kompas der Nederlandse letterkunde* een essay getiteld „De wetende glimlach". Het lijkt mij na de geciteerde passage uit het stuk over Quevedo het meest onthullende stuk. Het begint zo: —

Cola Debrot

„Wie deze beschouwing leest zal er gemakkelijk van overtuigd kunnen worden, dat wij in de barbarij leven, of op de rand van de barbarij. Waar hij echter minder makkelijk van te overtuigen zal zijn, dat is dat barbarisme niets gemeen heeft met chaos, anarchie of wanordelijkheid, dat het integendeel is de strengste vorm van orde, gehandhaafd door de ergste vorm van gewelddadigheid."

De barbarij uit zich in de frons en in de schaterlach, de machtsmiddelen der eenzijdigen. Op de tweede pagina van het essay begint dan een werkelijk schitterend stuk over de glimlach: van die van de Egyptische sfinx, de boeddhabeelden en die van de gotische Engelen en de „Mona Lisa". Na over de sfinx geschreven te hebben, vervolgt Debrot:

„Hoe die glimlach (van de sfinx) er ook uitgezien mag hebben, hij zal toch wel een specimen zijn geweest van de archaïsche glimlach, die wij ook van elders kennen: de boeddhabeelden, de archaïsche sculpturen van de Grieken, de gotische engelen. Zij vertonen in vele opzichten belangrijk verschil, maar zij hebben alle toch dit ène gemeen: zij vertonen de ontspanning van de barbaarse wil, zij vormen alle een evenwicht tussen drift en bewustzijn, tussen nacht- en dagzijde van het leven. Zij geven alle blijk van de dageraad van de geest."

De glimlach als uiting van beschaving, van een — tijdelijk — evenwicht tussen de grote tegenstellingen (en vele der bovengenoemde laten zich achter „drift en bewustzijn" en „nacht- en dagzijde" vermoeden), — ik vind het niet alleen grandioos, wie kent niet de angst voor de dreiging van frons en van schater — maar acht het na lezing van Debrots essays en kritieken ook voor hem typerend. Vanuit dat evenwicht (dat de tegenstellingen niet ontkent en de wanhoop niet buitensluit) is bijna alles geschreven, alles wordt op zijn wordings-karakter onderzocht en op zijn verstarrings- en orde-karakter veroordeeld. Debrot zelf vertegenwoordigt als essayist — en als zodanig is hij ook zeldzaam — de cultuur van de glimlach en die is de hoogste uiting van humor, die weer, volgens de door Debrot bewonderde Kierkegaard, de op een na hoogste uiting van de menselijke geest is (volgens mij de hoogste, juist de humor ligt in die kleine ruimte tussen de tegenstellingen van alle soort).

HET VIJFDE deel bestaat uit drie door de tekstverzorger, J. J. Oversteegen, aangebrachte delen. Het eerste heet „Kunst en leven", een niet onbekende titel, want onder de Latijnse variant, „Ars et Vita", bundelden Debrot en Knuvelder indertijd hun discussies mede naar aanleiding van het openingsopstel van *Criterium*. Debrots aandeel in de discussie is hier herdrukt; de standpunten van Knuvelder worden in de „Verantwoording" kort weergegeven. „Tegenstellingen", zoals

Vervolg p. 11

de beginselverklaring voor *Criterium* luidt (er was geen betere titel voor een eerste stuk van dit boek denkbaar geweest), opent de afdeling. Daarin staat ook „Een Spaanse psalm", „De wetende glimlach" en „De ketters van het humanisme", een stuk dat veel van wat ik hier heb trachten te omschrijven, vanuit een ander perspectief kan verhelderen. Uit het deel noem ik nog twee lezingen: een schitterende over het tekort van Racine en een inleiding tot het Existentialisme.
Het tweede deel heet „Portretten" en daarvan zal „Ontmoetingen met Nijhoff" (ook in de eerste afdeling staat een stuk over hem) de meeste lezers enigszins bekend voorkomen: vanwege achtergrondverhalen over het ontstaan van „Awater" is er nogal eens uit geciteerd. Het grootste deel van de afdeling wordt gevuld met wat publikabel bleek uit een nagelaten vrij omvangrijk manuscript, dat een boek over Céline moest worden en een uitstekend werk had kunnen worden. Alleen het eerste stuk ervan maakt een afgeronde indruk. De Céline-stukken, in de jaren zeventig geschreven, geven een ongewoon los en geestig schrijvende Debrot te zien. Hij lijkt een stylistische vrijheid veroverd te hebben die hij in de jaren dertig en veertig (uit die tijd dateren de meeste stukken) miste. Zijn proza is dan wat stijf en formeel en in de polemiek is geestigheid niet zijn grootste kracht.
Het derde deel heet „Kritieken". Het zijn er 34. Een strakke kritische praktijk heeft Debrot niet uitgeoefend. Hij zou, gezien zijn levens- en literatuuropvatting, een voortreffelijk criticus hebben kunnen zijn. Enkele stukken, over Ter Braak, over Vestdijks *Het vijfde zegel*, over Binnendijk, Greshoff, laten grote mogelijkheden zien. Maar hij zou met de onderkenning daarvan tevreden zijn geweest. Wat kwaliteit heeft, moet mogelijkheid blijven en niet naar voltooiing en dat is verstarring streven.

DE EERSTE afdeling acht ik de belangrijkste. Er staan de meest principiële en ook de nu nog belangrijkste stukken in, in de zin dat ze voor de huidige visies op literatuur niet te verwaarlozen zijn. Het lot of de lezers hebben gewild, dat Debrot de auteur van één boek is: *Mijn zuster de negerin*, inderdaad nog altijd een der beste novellen van onze literatuur. Het verschijnen van zijn *Verzameld werk* heeft tot nu toe weinig aandacht gekregen: het zoveelste geval van bijzetting, lijkt het, en dan is de belangstelling gering. Het zou onjuist zijn als dit vijfde deel een gelijke ceremoniële behandeling kreeg. Als schrijver over literatuur verdient Debrot evenveel aandacht als de auteur van de ene novelle kreeg, ook omdat essays en beschouwingen met een zo uitgesproken en belangrijke cultuuropvatting een criterium voor nu kunnen zijn.

KEES FENS

Cola Debrot, Verzameld werk 5, „Over literatuur", tekstverzorging J. J. Oversteegen, Meulenhoff, Amsterdam.

De volgende rubriek van Kees Fens zal verschijnen op 17 augustus.

Amigoe MAANDAG 13 JULI 1987

WILLEMSTAD — Het Curaçaosche kinderkoor Zjozjoli, dat in de maand juli op verschillende plaatsen in Nederland op gaat treden, arriveerde op 10 juli op Schiphol. De groep werd hier verwelkomd door vertegenwoordigers van het Antillenhuis en de Stichting Culturele Samenwerking (Sticusa), die beide de voorbereidingen in Nederland hebben getroffen voor de tournee van Zjozjoli.

Gevolmachtigd minister van de Nederlandse Antillen in Nederland, mr G.T. Hernandez, ontving de groep op het Binnenhof. Hij kreeg voor het vele werk dat hij en zijn Kabinet verrichtte een plaquette aangeboden door een van de koorleden (zie foto). Op de ontvangst waren tevens mevrouw Terry Derksen van de Sticusa en Ronnie Martina, hoofd van de afdeling Culturele Zaken van het Antillenhuis, aanwezig.

Amigoe VRIJDAG 17 JULI 1987

„Is een historisch impuls"

Salsbach op bres voor humanistisch onderwijs

WILLEMSTAD — Of de oppositie daar nu wel of niet blij mee is, feit is dat de humanistische basis- school, waarvoor door een Humanistisch stichtings- bestuur bij het Bestuurscollege een subsidieverzoek werd ingediend, van de grond zal komen. Daar liet gisteren gedeputeerde van Onderwijs ing Angel Salsbach bij de behandeling van dit onderwerp in de Eilandsraad geen enkele twijfel over bestaan.

De opzet van papiaments- talig humanistisch onderwijs achtte de gedeputeerde voor de Curaçaose gemeenschap een zeer positieve ontwikkeling. Dat het eilands- bestuur in haar streven dit onderwijs een kans te geven zich te ontwikkelen, zoals oppositie- partij PNP van mening was, aan wettelijke bepalingen voorbij ging, bestreed Salsbach daarbij met klem. De wet is er bovendien, was hij van oordeel, om zaken soepel te laten verlopen. In naleving van de wettelijke vereisten, waaraan door de Humanistische stichting nog niet volledig was voldaan, zou op korte termijn ook worden voorzien, verwachtte Salsbach, die de opzet van humanistisch, maar vooral papiaments onderwijs, een historische impuls van ouders met een pioniers- geest noemde. De ouders die zich verenigden in deze stichting, toonden de moed te bezitten om met de volgens deskundigen meest optimale onderwijs- opzet te begin-

vervolg p.12

vervolg Salsbach op de bres voor - - -

nen, zei de gedeputeerde, daarmee refererend naar de algemene discussie over de introductie van het papiaments als voertaal of vak op de basis- scholen.

Alle bezwaren van de oppositie waren volgens de leden van de coalitie- partijen overigens wat prematuur. Er werd door het Bestuurscollege immers nog geen enkele definitieve beslissing genomen ten aanzien van de verlening van subsidie ten behoeve van het humanistisch onderwijs. Aan wettelijke bepalingen werd daarom al evenmin voorbijgegaan, luidde het argument vanuit de coalitie- banken. Alleen al de haast echter waarmee dit project door het Bestuurscollege leek te worden "gebulldozerd", was de oppositie, en met name PNP- leidster Maria Liberia- Peters een doorn in het oog. Dat het "stokpaardje" van Salsbach: introductie van het papiaments, daarmee gebaat was, was een kwestie waaraan de PNP geen boodschap had, liet ook het raadslid mr Faroe Metry nadrukkelijk weten. "Het gaat hier per slot van rekening niet om de vraag of men voorstander is van papiaments als voertaal in het onderwijs", aldus Metry.

Zijn fractie- genoot Dito Mendes, die het verzoek om de raadsvergadering mede ondertekende, kwam tot de conclusie dat de verlening van een subsidie aan de Stichting tegen de regels is. Het BC presenteert ter goedkeuring van de subsidies een eilandsverordening uit 1953 waarin subsidies geregeld worden, zo zei Mendes. In het eerste artikel van deze verordening wordt vermeld dat de Eilandsraad subsidies kan toekennen aan instellingen die een bijdrage leveren aan hetgeen in principe ook onder de zorg van het Eilandgebied valt. Artikel tien zegt echter dat deze verordening niet van toepassing is op de verlening van subsidies waartoe het EG op grond van wettelijke regelingen verplicht is, aldus Mendes. Hij voegde daar aan toe dat in artikel 150 van de Staatsregeling (lid 7) het openbaar en bijzonder onderwijs, mits deze laatste voldoet aan de bepalingen die voor dit soort onderwijs gesteld worden, volgens dezelfde verdeelsleutel bedeeld moeten worden. De Skol Humanista voldoet echter niet aan deze bepalingen, zo meende Mendes, daar in de onderwijswet van 1969 staat dat een bijzondere school pas in aanmerking komt voor subsisie wanneer meer dan honderd leerlingen de school bezoeken en dat is niet het geval. Het was hem althans niet duidelijk hoeveel leerlingen er wel ingeschreven stonden.

MAN- raadslid Mayra Coffie daarentegen steunde het initiatief voor het opzetten van onderwijs in de voertaal papiaments onvoorwaardelijk. Zij liet zich niet uit over het feit of het toekennen van een subsidie wel of niet toegestaan was, maar verzocht het BC al het mogelijke te doen om dit initiatief te concretiseren. Dat zij een voorstander is van het verlenen van een of andere vorm van steun aan de nieuwe school bleek ondermeer uit de centrale vraag die zij stelde: "Waarom bestaat nog steeds de huidige situatie waarin wij ons bewust zijn van het feit dat wij onze kinderen een betere kans geven wanneer zij onderwijs in het Papiamentu kunnen volgen? Want wij weten dat kinderen beter leren in hun moedertaal, wij weten dat kinderen minder vaak zullen blijven zitten en wij dan niet meer zo makkelijk kunnen zeggen dat kinderen dom zijn."

Ook Morris Isenia, die zijn eerste vergadering als raadslid bijwoonde, steunde het initiatief tot het opzetten van de humanistische school. Hij had zich vantevoren in laten lichten over hetgeen de Stichting aan werk verzet had om tot onderwijs in het papiaments te komen en 'kwam tot de conclusie dat de moed die de Stichting heeft gehad aangemoedigd moet worden. "Het wordt tijd dat wij beter gebruik gaan maken van ons eigen potentieel", zo vond Isenia, "wij moeten in onszelf gaan geloven en ophouden te denken dat alles wat wij doen slecht en alles in het buitenland gebeurt, goed is".

Een wat meer verrassende ontwikkeling kwam uit de hoek van de oppositiepartij Sosial Independiente, waarvoor voormalig PNP- lid George Hueck het woord voerde. Namens zijn partij zegde Hueck gisteren het Bestuurscollege steun toe voor wat betreft het verlenen van subsidie aan de Humanistische stichting. Het BC heeft het recht de Stichting de subsidie toe te kennen waar zij om vraagt, zo meende Hueck. Hij was van oordeel dat er "een politiek spelletje gespeeld werd, om deze zaak tegen te kunnen houden," observeerde de fractie- leider van de SI. "Maar in dat spelletje trapt het BC gelukkig niet", constateerde hij.

KRALENDIJK — Donderdagmiddag werd Boy Antoin in het zonnetje gezet, toen zijn eerste "Verhalenboek" ten doop werd gehouden in het jeugdhuis Jong Bonaire. Als meter trad op de moeder van de schrijver Blanca Antoin en peter was Carlito Nicolaas, een bekende schrijver op Bonaire. Het boek is getiteld "Salu di bida" en bevat verhalen die zich in het verleden hebben afgespeeld, waarbij de schrijver zelf was betrokken en verhalen die door anderen aan hem zijn verteld. Bij de foto: in het midden Boy Antoin met links zijn moeder Blanca Antoin en rechts Carlito Nicolaas.

Amigoe DONDERDAG 16 JULI 1987

Overdracht bij bezoek president Lusinchi

Aruba krijgt beeld van Bolivar op het paard

ORANJESTAD — In verband met de restauratieplannen van de Sociedad Bolivariana op Aruba en het daarbij liggende Bolivarplein heeft de Venezolaanse regering aangeboden — zoals elders in grote steden buiten Venezuela het geval is — Aruba een standbeeld van de Vrijheidsheld Simon Bolivar te paard te schenken.

Tot op heden heeft Aruba alleen een buste- standbeeld van Bolivar, dat op het midden van het Bolivarplein prijkt. Dit geschenk aan Aruba moet gezien worden als een vriendschaps- gebaar tussen beide landen. De verwachtingen zijn dat voor 20 augustus aanstaande — wanneer president dr. Jaime Lusinchi op Aruba is in verband met heropening van de Sociedad Bolivariana — het standbeeld officieel aan Aruba zal worden overgedragen. Het is niet bekend of dit zal geschieden door minister van Binnenlandse zaken, Ciliberto Zambrano, die tot aanstaande zondag waarnemend president van Venezuela is in verband met de Caribische reis van dr. Lusinchi. Deze bewindsman was recentelijk door zijn optreden op de Arubaanse luchthaven nogal in het negatieve nieuws.

In ieder geval zal het standbeeld van Bolivar te paard zeker een aanwinst zijn voor het Bolivarplein. De verbouwingen en restaurat[illegible] van de Sociedad Bolivariana, onder leiding van het nieuwe bestuur, verlopen geheel volgens schema.

Amigoe ZATERDAG 18 JULI 1987

Amigoe

DINSDAG 28 JULI 1987

Gaat geschikt script zoeken

Amerikaans producent enthousiast over Curacao als mogelijke filmset

WILLEMSTAD — De Amerikaanse producent Jim Brubaker, onder andere bekend van de Rocky- en Cobra-films, is zeer geinteresseerd in Curaçao om te gebruiken als scenario voor een eventuele volgende film. Brubaker is vandaag terug gekeerd naar de Verenigde Staten waar hij wil zoeken naar een script dat geschikt is op Curaçao te verfilmen. Daarnaast zou Brubaker, indien blijkt dat daar belangstelling voor bestaat, geinteresseerd zijn in het opzetten van een bioscoop op dit eiland. Brubaker sprak in dit kader zijn verbazing uit over het feit dat het eiland slechts een "drive- inn" kent en geen bioscoop.

Onder leiding van Hans Vrolijk van Hotel Holland, heeft Jim Brubaker in gezelschap van enkele medewerkers, de afgelopen dagen over het eiland getoerd en de mogelijkheden voor het verfilmen van script bekeken. Met name omdat Curaçao "nieuw" is en hier nooit eerder een grote film gemaakt is, is het eiland extra aantrekkelijk volgens hem.

Brubaker wil na terugkeer in de Verenigde Staten zelf proberen een geschikt script te vinden. In welke richting dat gezocht moest worden, kon Brubaker gistermiddag tijdens een persconferentie niet exact zeggen omdat in feite elk soort film op het eiland opgenomen zou kunnen worden. Dat daarbij de typisch Curaçaose aantrekkelijkheden, zoals de Europese architectuur, tot uitdrukking komt, is niet zeker. De film zou zich ook in de "desert" af kunnen spelen, aldus Brubaker.

Het zou volgens hem zeer gunstig zijn indien Curaçao zich in het buitenland "verkoopt" als eiland waar films geschoten kunnen worden. Dat doen andere landen ook en het eiland zou er de nodige bekendheid mee kunnen vergaren. Niet alleen als de film eenmaal in de bioscopen draait, maar als het om een belangrijke film gaat met grote sterren, is hun aanwezigheid op het eiland ook al een "push" voor het toerisme, zo denkt Brubaker.

Hij toonde zich verbaasd over het feit dat Curaçao geen bioscoop kent maar alleen een "drive- inn". Brubaker zou graag willen weten wat de exacte redenen zijn dat de bioscopen, die het eiland wel gekend heeft, hun deuren moesten sluiten. Indien Brubaker de mogelijkheid ziet dat een bioscoop het wel goed zou doen, zou hij eventueel geinteresseerd zijn in de opzet daarvan. Vooralsnog richt Brubaker zich echter alleen op het zoeken naar een script om vervolgens naar Curaçao terug te komen.

AMIGOE

VRIJDAG 17 JULI 1987

PHILIPSBURG — Tot 31 juli valt in de Jubilee Library een tentoonstelling te bezichtigen van schilderijen en handbewerkte kalebassen van de op St. Lucia geboren Mosera, een zeer begaafde rasta- man die al verscheidene jaren op St. Maarten woont en al meer dan eens produkten van zijn artistiek bezig zijn heeft tentoongesteld. Mosera heeft nooit lessen gevolgd op een kunstacademie en heeft als zodanig geen professionele opleiding gehad, maar is een "self made man" die de antwoorden op al zijn vragen steeds in boeken heeft gezocht. De opening van de tentoonstelling had plaats onder grote belangstelling en ging met enige plechtigheid gepaard: er was een programma van zang, declamatie en dansen, met medewerking van o.a. de groep "Abaka" uit Guadeloupe en de St. Maartense dichter Lasana Sekou.

AMIGOE

WOENSDAG 29 JULI 1987

WILLEMSTAD — Afgelopen week overhandigde Angel Salsbach, in functie van voorzitter van de Stichting Vrienden van het Bolivar Museum eerste dag- uitgiften van een serie speciale postzegels aan gezaghebber Ronald Casseres. Deze serie van drie zegels met de afbeeldingen van het interieur van het Octagon, het gebouw van de Sociedad Bolivariana en de portretten van Bolivar, Brion en Piar, zijn uitgegeven ter gelegenheid van de 175-jarige vriendschap tussen Bolivar en Curaçao.

Al eerder ontvingen Minister Leo Chance van Verkeer en Vervoer en gouverneur van de Nederlandse Antillen, René Römer de postzegels van de heer Salsbach. Op de foto het moment van de overhandiging van de zegels door Angel Salsbach aan gezaghebber Casseres. Links wordt dit tweetal geflankeerd door de heer Oswin Schoop en aan de rechterkant door de secretaris van de Stichting Vrienden van het Bolivar Museum, Sidney Joubert.

Leopold stoot dochtermaatschappij af

Uitgeverij Charuba gaat op eigen benen verder

— door Jos de Roo —

HILVERSUM/ ORANJESTAD — De Nederlandse uitgeverij Leopold heft haar Arubaanse dochtermaatschappij Charuba op. Volgens de directrice Liesbeth ten Houten heeft de naam Charuba in Nederland te weinig bekendheid gekregen en ook de verkoop op Aruba viel tegen. De Arubaanse schrijvers kunnen wel bij uitgeverij Leopold blijven, maar Ellis van Romond en Wim Rutgers proberen nu Charuba als Arubaanse uitgeverij voort te zetten.

De publicist Wim Rutgers is duidelijk teleurgesteld. "De brief van Leopold kwam onverwacht. Het expiriment met Charuba was voor vijf jaar opgezet en nu stopt men er al na twee jaar mee. In die twee jaar hebben we ruim tien werken uitgegeven, het was dus een artistiek succes, maar het is gebleken dat de commercie in Nederland toch sterker dan wij op Aruba hadden gedacht."

In de brief waarin het einde van Charuba wordt aangekondigd wijst directrice Liesbeth ten Houten erop, dat de verkoop van de Charuba- boeken in Nederland en op Aruba tegenvalt. De naam Charuba is in Nederland niet aangeslagen en onder de naam Leopold wordt een grotere omzet verwacht. De Papiaments- talige uitgaven worden op Aruba veel minder verkocht dan was aangenomen. De auteurs kunnen met Nederlandstalige uitgaven voortaan gewoon bij Leopold terecht, aldus Liesbeth ten Houten in haar brief aan de Arubaanse schrijvers.

Een aantal schrijvers lijkt daar geen zin in te hebben. Wim Rutgers: "In zo'n geval verliezen we het eigen karakter dat Charuba op Aruba heeft, het wordt dan iets van het buitenland, het is niet meer eigen." Sinds vorig jaar ging men op Aruba toch al zijn eigen gang. Zo werd het gedicht "Na kaminda pa independencia" van Philomena Wong op Aruba gedrukt en uitgegeven. Daarmee willen Ellis van Romond en Wim Rutgers nu doorgaan. Rutgers: "In feite is door de brief van Leopold de verzelfstandiging van Charuba versneld. Oorspronkelijk zou Charuba na vijf jaar een zustermaatschappij van Leopold worden, nu gaan we proberen op eigen benen door te gaan."

Het probleem van de kleine markt blijft bestaan, maar dat wil men tegemoet komen door lagere oplagen en eenvoudiger uitgaven. Rutgers: "Het is commercieel gezien zo, dat het nooit een uitgeverij wordt waar veel winst te behalen valt. Zodra we quit spelen, is het voldoende. Auteurs- honoraria enzo, daar denken we pas in de laatste plaats aan, het idealisme staat voor Charuba- Aruba voorop."

Charuba heeft van Unoka al een aanvangs- subsidie gehad, daarmee hoopt men de eerstvolgende uitgaven te bekostigen. Uit de verkoop van deze uitgaven, hoopt men de volgende weer te kunnen bekostigen. Aan manuscripten is geen gebrek. Rutgers: "Er is altijd veel geschreven op Aruba, er werd alleen nooit gepubliceerd. In de Antilliaanse kamer van de Arubaanse bibliotheek liggen een heleboel onuitgegeven manuscripten. Die moeten worden uitgegeven en daar is een uitgeverij voor nodig. Daarom willen we met Charuba doorgaan."

30 miljoen Japanse kijkers verwacht

Telecuracao levert bijdrage aan marathon uitzending

WILLEMSTAD — Ook TeleCuraçao zal zijn steentje bijdragen aan de marathon- uitzending op 2 augustus vanuit Aruba naar Japan. Verwacht wordt dat rond de 30 miljoen Japanse kijkers de uitzending vanuit Aruba zullen volgen.

De Japanse televisie- maatschappij Asahi- tv heeft in de afgelopen weken meerdere opnamen gemaakt in het Caribisch gebied en zal deze opnamen combineren met live- opnamen op Aruba. Met twee reportage- wagens, uitgerust met vier camera's en negen man studiopersoneel onder leiding van studiomanager Ruben Celestijn wordt Curaçao belast met de faciliteiten voor de "master control"- studio in het Golden Tulip Hotel.

Gedurende de afgelopen weken heeft de directie van TeleCuraçao diverse gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van Asahi- tv om de verschillende activiteiten te coördineren. Gedurende de uitzending wordt gebruik gemaakt van het nieuwe sateliet- grondstation van Landsradio op Vredenburg. Via de satelliet worden dan de tv- signalen van Aruba naar Japan gezonden.

Viering begint op 28 augustus

Uitgebreid programma voor Dia di Prensa

ORANJESTAD — Op initiatief van het hoofd van de Nieuwsdienst van TeleAruba, Christina Lampe, en de Nationale Bibliotheek — waarbij de heer Janez als coördinator optrad — zal dit jaar de «Dia di Prensa» op uitgebreide wijze worden gevierd.

Reeds enige weken is een commissie doende met de voorbereidingen waarbij allerwege medewerking wordt ondervonden en ook vele malen de wens geuit dat deze activiteiten moge leiden tot het opnieuw bijeen brengen van de vertegenwoordigers(sters) van de communicatiemedia op Aruba een organisatie, zoals ruim dertien jaar lang de Aruba Pressclub die functie vervulde.

Vrijdag 28 augustus worden de activiteiten geopend met een foto- tentoonstelling in de Nationale bibliotheek door de minister van Verkeer en Communicatie, gevolgd door een ontvangst. Op deze tentoonstelling zullen de persfotografen hun werken tentoonstellen.

Zaterdag 29 augustus wordt de gehele dag aan sport besteed, van tien uur 's morgens tot vier uur in de middag, op de Golfclub te San Nicolas. Van het bestuur van de Golfclub is alle medewerking ondervonden. Leden van de pers en hun gezinnen kunnen deelnemen aan verschillende sporten, zoals golf, mini-voetbal, volleyball, softball, pingpong, biljarten en kaarten. De Arubaanse Golfclub geeft ook alle medewerking waarbij de inwendige mens niet vergeten zal worden. 's Avonds staat een songfestival op stapel, waarvoor zich reeds vele persmensen hebben gemeld om hun kunnen — dit maal wat zingen betreft — te zullen laten horen.

Zondag 30 augustus staan een bustoer op het programma op de Family Pressday.

Hoogtepunt van maandag 31 augustus is een persforum in de Nationale bibliotheek met als onderwerp «De invloed van de pers in het Caribisch gebied». Hieraan zullen vier journalisten uit het Caribisch gebied deelnemen, die in verband met een vergadering dat weekeinde op Aruba verblijven.

De viering wordt dinsdag 1 september besloten met een door Divi Divi aan de pers aangeboden beach party. Tijdens het forum zal de koffie verzorgd worden door Consales.

Wat betreft het songfestival zijn de organisatoren van mening dat wanneer alle kranten, radio's en de televisie ieder één of twee zangers inschrijven het festival iets groots zal worden. De bedoeling is, dat de deelnemers zo veel mogelijk vrij zijn in hun voorbereiding en optreden en of men zich door achtergrond- muziek of Musical Time laat begeleiden. Naast het feit dat het hier om een wedstrijd gaat, moet het festival ook als een soort amusement dienen. Er zijn prijzen beschikbaar voor de eerste vijf en voor de populairste zanger(es).

Kopstukken als Maya Angelou en Derek Walcott zijn van partij

Sint Maarten tijdens festival culturele hoofdstad Cariben

PHILIPSBURG — Ongetwijfeld zal St Maarten — al is het maar voor de periode van 1 tot 9 augustus — de culturele hoofdstad zijn van het Caribisch gebied, wanneer kunstenaars van het kaliber van Maya Angelou en Derek Walcott bijeen komen op dit eiland, om hun kunst aan ons mee te delen gedurende het Festival of Culture Under the Sun.

MAYA ANGELOU is een vooraanstaande Amerikaanse dichteres en roman- schrijfster die niet alleen zal spreken over haar ervaringen als artieste, maar ook gedeelten uit haar werken zal voordragen. Zij behoort tot die weinige schrijfsters, die alle zintuigen van haar lezers in werking kan zetten. Ze weet de reuk van uien op te roepen door haar beschrijvingen, alsook het geritsel van een zijden japon, of een beangstigde blik van een kind.

Het feit dat deze bewonderenswaardige kleurlinge met kop en schouder boven velen uitsteekt, is echter niet alleen te danken aan haar vakmanschap en gevoeligheid, maar vooral aan haar uitnemendheid in alle vormen van kunst waarmee zij zich bezig houdt. Ze is niet alleen een adem- benemende vertelster, maar ook een zeer fijngevoelige dichteres, een begaafde zangeres, danseres, toneelspeelster en schrijfster van filmscripts. Ze is dus een all-round artieste, die zich thuis voelt zowel in de boeken als op het toneel. Het bijwonen van een van haar voordrachten is zonder meer een belevenis. Ze verstaat op een heel bijzondere manier de kunst op anderen over te dragen wat in haar leeft. Haar meesterwerk dat in een oplage van miljoenen werd verkocht, is: "I know why the caged bird sings". Zij zal ongetwijfeld het publiek in de ban van haar persoonlijkheid brengen, tijdens het komende cultureel festival te St Maarten

DEREK WALCOTT

DEREK WALCOTT werd geboren te St Lucia in 1930 en is nu woonachtig op Trinidad. Zijn grootvader is afkomstig van St Maarten. Hij wordt beschouwd als een van de meest vooraanstaande hedendaagse dichters in de Engelse taal. Men zegt dat de toekenning van de Nobelprijs voor literatuur aan hem slechts een kwestie van tijd is. Na gestudeerd te hebben aan de University of the West Indies in Jamaica, werkte hij verscheidene jaren als journalist op Trinidad, waar hij een pionier werd van Caribische toneelkunst waar hij twintig jaar zijn beste krachten aan gaf. Het meest is hij echter bekend door zijn gedichten, waar hij zich als een ware woord- kunstenaar ontpopt, door een briljant goochelen met woorden en het gebruik van geladen metaforen. Hij schreef een autobiografie "Another life" en de klassiek geworden toneelstukken "Dream on Monkey Mountain" en "Pantomime". Het laatst genoemde stuk zal op 4 augustus worden opgevoerd in het Cultureel Centrum in St Maarten en zal het publiek ongetwijfeld een hele avond lang boeien.

Belangrijke thema's in alle werken van Walcott, zijn: geschiedenis, cultuur en identiteit van het Caribisch gebied. Deze topman van de hedendaagse Caribische literatuur zal op woensdag 5 augustus enkele van zijn eigen gedichten voordragen in het WIFOL Convention Centre, evenals Maya Angelou. Het zal waarschijnlijk de eerste keer zijn, dat deze twee grote geesten in eenzelfde programma optreden. Zij zullen ook actief betrokken zijn bij de workshops en panel- discussies op de andere dagen van deze culturele week.

ROMARE BEARDEN

De grote motor achter het St Maarten Festival of Culture Under the Sun, dat georganiseerd wordt door de St Maarten International Cultural Foundation, is de onlangs door president Reagan onderscheiden beroemde kunstschilder ROMARE BEARDEN (72) die op St Maarten woonachtig is. Bearden is de man geweest die het vorig jaar het idee van het komende festival opperde en die daartoe de eerste contacten legde met Derek Walcott, Maya Angelou en andere grote artiesten die voor de eerste week van augustus St Maarten als hun "thuis" hebben gekozen.

Het festival wordt geopend met een ontvangst in de Jubilee Library op zondag 2 augustus om vijf uur 's middags, waarbij verschillende toespraken zullen worden gehouden en de verschillende beroemdheden aan het publiek zullen worden voorgesteld.